

него не сж нужни положителнитѣ условия на щастieto, за да бжде щастливъ.

Има една велика способностъ, безъ която и най-голѣмитѣ лични таланти не чинатъ нищо: тая способностъ се казва чувство на мѣрка. Тя липсва на повечето хора на младини, а на нѣкои въ зрѣла възраст. Безъ чувство на мѣрка човѣкъ не може да има правилно мнѣние за нищо важно въ живота. Такъвъ човѣкъ прѣдъ очитѣ на хора, които обладаватъ това чувство, изглежда жалъкъ и смѣшенъ. Тая липса на чувство на мѣрка се манифестира най-рѣзко въ мнѣнията ни за другитѣ, особено за много по-високо стоящитѣ отъ насъ. Ние, българитѣ, много страдаме отъ тоя недостатъкъ, който въ сжщностъ не е единъ отдѣленъ, а голѣмъ комплексъ на морални и интелектуални недотѣкмености. Това можемъ да провѣримъ по много начини, при много случаи. Единъ примѣръ. Твърдѣ лесно сж изказвани мнѣния и отъ най-некомпетентни хора въ България за дѣлото на народния ни поетъ Иванъ Вазовъ — и то крайно отрицателни мнѣния. Спомнямъ си, че се намѣриха хора дори да обругаятъ английската критика, задѣто харесала „Подъ игото“. Ако утрѣ се направи една пълна библиография на онова, което е писано за най-голѣмия прѣдставителъ на българската литература (това сигурно литературнитѣ историци не ще се забавятъ да сторятъ), бждещитѣ поколѣния има повече да се червятъ, отколкото да се смѣятъ. Защото, покрай множеството разумни прѣцѣпки на великото дѣло на поета, дадени отъ компетентни хора, срѣщатъ се и толкова лекомисленни! Впрочемъ, така е бивало и съ голѣмитѣ поети на най-мждритѣ народи. Азъ си спомнямъ между многобройнитѣ куриозни отричания на Гьоте и тоя случай: единъ отъ критицитѣ на неговото врѣме, съвършено забравенъ днесъ, пише, какво Фаустъ билъ не само бездарно, но и безграмотно съчинение, отъ което той едвамъ могълъ да прочете „Пролога на небето“ — и захвърлил книгата подъ масата. Критикътъ праща Гьоте въ първоначалнитѣ училища да се учелъ на граматика. А единъ съврѣменникъ на Юго, незначителенъ книжовникъ, се възмущава така: „И Юговцитѣ дрѣзватъ да правятъ стихове!“ Всичко туй, разбира се, сега се цитира за смѣхъ въ литературнитѣ алманаси. Ще има много подобни куриози да се споменатъ нѣкога и за Вазова, както и за другитѣ по-първи наши поети. И то ще